

Költségvetési kockázatelemzés (2013-14)

2013. február 22.

A tanulmány megjelenését támogatta a Haza és Haladás Közpolitikai Alapítvány.

Összefoglalás

A 2013. évi költségvetési törvény egyenlegcéljának elérése makrogazdasági alappályánk megvalósulása esetén is a tartalékok közel teljes zárolását feltételezi. Természetesen további intézkedéseket tesz szükségessé, amennyiben a makrogazdasági pálya az alappályánál kedvezőtlenebbul alakul, de még e nélkül is számos olyan, nem makrogazdasági eredetű kockázat azonosítható, amelyek között bár vannak pozitív kockázatok is, de ennek ellenére együttesen több százmilliárdos kiigazítási igényt támasztanak. A 2013. január végi információk és szubjektív megítélésünk szerint 2013-ban 230, 2014-ben 300 milliárd forint a kockázatok valószínűségekkel súlyozott értéke.

	Kis összeg	Nagy összeg
Kis valószínűség	Távközlési adó kötelezettségsegszegési eljárása Felsőoktatás támogatásnövelése Pénzügyi tranzakciós illeték eróziója Közintézmények lejárt szállítói tartozásai Kamatlábak 1 százalékpontos emelkedése 2014-ben Járlékcsökkentő intézkedések hatékonysága Járóbeteg-szakellátás intézményeinek átvétele Családtámogatások növekedése a születésszám miatt	Távközlési adó bírósági eljárása E.On gázüzletágának megvásárlása kormányzati kiadás Kamatlábak 1 százalékpontos emelkedése 2013-ban
Nagy valószínűség	Minimálbér-emelés átvállalása 11 ágazatban E.On gázüzletág miatt kieső MVM-osztalék Online szerencsejáték megadóztatása További rezszi-csökkentés Pénztárgépek online-bekötése	Pedagógus életpályamodell 2013 szeptemberi bevezetése Közoktatási intézmények államosítása E-útdíj bevezetése

Összefoglalva az látható, hogy költségvetési alappályánkhöz képest mind 2013-ban, mind 2014-ben 2-300 milliárd forint egyenlegromlást vetítenek előre a költségvetési egyenleg megvalósulása körüli kockázatok még akkor is, ha ezeket nem „névértéken”, hanem saját helyzetértékelésünkön alapuló, szubjektív valószínűségekkel súlyozzuk. Mivel már alappályánk szerint is az összes tervezett tartalék zárolása szükséges az egyenlegcélok megvalósulásához, ezért az itt ismertetett kockázatok ellentételezése további intézkedéseket tesz szükségessé.

I. A kormány makrogazdasági pályája

A makropályára vonatkozásában a hivatalos álláspont szerint továbbra is a 2012 októberében nyilvánosságra hozott értékek irányadók. Az alábbi táblázat a kormány becslését és saját becslésünket hasonlítja össze:

1. Táblázat: a főbb makrogazdasági mutatók összehasonlítása, 2012-2014

	Kormány (2012. október)				kfib				eltérés			
	2012f	2013f	2014f	összesen	2012f	2013f	2014f	összesen	2012f	2013f	2014f	összesen
GDP	-1,2	0,9	0,2	-0,1	-1,5	-0,5	0,0	-2,0	-0,3	-1,4	-0,2	-1,9
Vásárolt fogyasztás	-0,8	-0,5	1,0	-0,3	-1,2	-1,1	-0,7	-2,3	-0,4	-0,6	-1,7	-2,0
Bruttó állóeszköz-felhalmozás	-5,8	-1,0	0,3	-6,5	-4,3	-0,1	0,1	-4,4	1,5	0,9	-0,2	2,3
Export	2,6	6,2	6,4	15,9	4,2	4,0	4,8	8,3	1,6	-2,2	-1,7	-6,6
Import	1,4	4,5	5,3	11,6	3,6	3,8	4,6	7,5	2,2	-0,7	-0,8	-3,6
Fogyasztói árindex	5,8	5,2	3,0	14,6	5,7	4,1	2,8	10,0	-0,1	-1,1	-0,2	-4,0
Nemzetgazdasági létszám	1,1	0,7	1,3	3,1	1,7	0,3	0,1	2,1	0,6	-0,4	-1,2	-1,0
Munkanélküliségi ráta	10,9	10,8	10,7	-	10,9	10,8	11,0	-	0,0	0,0	0,3	-

A nemzetgazdaságban foglalkoztatottak létszáma a KSH adatai szerint 2012-ben 1,7 százalékkal növekedett. Kiemelkedő kockázat, hogy a foglalkoztatottak létszámára vonatkozó kétféle hivatalos adat között tendenciaszerű érdemi eltérés van. Míg a legalább 5 főt foglalkoztató szervezetek intézményi jelentései alapján számított adat egyértelmű csökkenést mutat, addig a kérdőíves felmérés alapján becsült, elvileg teljes kört lefedő mutató emelkedett az év folyamán. A szakértők között nincs egyetértés a jelenség helyes interpretációja tekintetében, de fontos módszertani eltérés, hogy a kérdőíves felmérésen alapuló adat tartalmazza a Magyarországon bejelentett lakhellyel rendelkező, de külföldön munkát vállaló egyéneket is. Amennyiben a külföldön munkát vállalók száma emelkedik, amire egyéb forrásokból számos információ utal, akkor ez éppen a megfigyelt eltérést okozza a két mutató között. Bár a külföldön munkát vállalók aktívak, Magyarországon munkanélküliként nem jelennek meg, de munkajövedelmük alapján az adót mégsem Magyarországon fizetik és valószínűleg a fogyasztásukat terhelő adók jelentős része is más országok költségvetési bevételei között jelenik meg. Megtakarításaik viszont viszonzatlan átutalás formájában a fizetési mérleg bevételei között megjelenik, és bár a hazai GDP-t nem, a nemzeti jövedelmet növeli. 2012-ben 100 milliárdos nagyságrenddel növekedett a külföldön munkát vállalók hazautalt jövedelme 2011-hez képest.

A kormány legutóbbi makrogazdasági pályája kapcsán fel kell hívjuk a figyelmet egy ellentmondásra: 2013-ban mind a lakossági fogyasztás, mind a beruházás a GDP-nél lassabban növekszik, amiből – kormányzati expanzió hiányában – az következik, hogy a gazdasági növekedés elképzelt motorja a kormány szerint is a nettó export. Ez ellentmond annak az állításnak, miszerint a gyenge magyar növekedési teljesítmény legfőbb oka a gyenge külpiaci környezet lenne.

II. Az önkormányzatok pénzügyi helyzete és a közoktatási intézmények államosítása

Az önkormányzatok és a közoktatás 2013. évi pénzügyi helyzetének várható alakulását külön-külön gyakorlatilag lehetetlen megítélni, mivel a közoktatási intézmények államosítása kapcsán számos tisztázatlan részprobléma vár megoldásra (pl. nem alkalmazotti státuszban lévő oktatók, nem az épület működtetéséhez kapcsolódó nem oktatók, folyamatban lévő EU-s projektek, stb.), az önkormányzatok finanszírozási rendszere pedig – részben ezzel összefüggésben, részben ettől függetlenül – igen nagy mértékben átalakult.

Összességében annyi látszik, hogy az a 100 milliárdos nagyságrendű összeg, ami a 2012 nyár elején benyújtott költségvetési törvényjavaslat szerint a központi költségvetésből közoktatásra szánt kiadások 2012-es előirányzathoz viszonyított – intézkedésekkel alá nem támasztott – csökkenéseként jelent meg, az továbbra is hiányzik vagy a közoktatás és/vagy az önkormányzatok finanszírozásából.

Az alábbiakban először felsoroljuk, hogy az iskolák államosításán kívül milyen állami intézkedések érintik 2013-ban az önkormányzatok költségvetését és jelezzük, hogy megítélésünk szerint ezek elsősorban a kisebb vagy nagyobb önkormányzatok pénzügyi helyzetét befolyásolják.

Bevételek	Változás	Kit érint inkább
Iparűzési adó növelése a levonható költségek korlátozásával	55	Nagyok
Illetékek részleges központosítása	-12	Nagyok
Helyben maradó szja megszüntetése	-113	Nagyok
Gépjárműadó részleges központosítása	-44	Nagyok
Önkormányzatok közti jövedelemkiegyenlítés megszüntetése	-92	Kicsik
Normatív hozzájárulások egy részének megszüntetése	-197	Semleges
Központosított előirányzatok	-25	Semleges
Helyi önkormányzatok kiegészítő támogatása	18	Semleges
Önkormányzati előadó-művészeti támogatás	17	Nagyok
Normatív, kötött felhasználású támogatás	3	Semleges
Megyei önkormányzatok működésére	-5	Semleges
3000 fő alatti települések államosított iskoláinak saját bevételei	-???	Kicsik
Fejezeti tartalék	-12	Semleges
Összes önkormányzati bevétel	-(407+???)	
Kiadások	Változás	Kit érint inkább
Általános közszolgáltatások (okmányirodák központosítása)	-10	Nagyok
Szociális juttatások és szociális és gyermekvédelmi intézmények)	-76	Nagyok
Állam által (valamilyen formában) átvállalt adósság kamatterhe	-5	Kicsik
Államosított iskolákban alkalmazott oktatók bérköltsége	-???	Semleges
Államosított iskolák nem alkalmazotti státuszban lévő oktatóinak bérköltsége	-???	Semleges
3000 fő alatti települések államosított iskoláinak nem oktatói bérköltsége	-???	Kicsik
3000 fő alatti települések államosított iskoláinak működési költségvetése	-???	Kicsik
3000 fő alatti települések államosított iskoláinak beruházási költsége	-???	Kicsik
Összesen	-(91+???)	

Megjegyzés: az iskolaállamosításokkal kapcsolatban csak a főbb kiadási tételeket soroltuk fel, de nem társítottunk hozzájuk összeget, mivel 2012-ről nem állnak még rendelkezésre a vonatkozó tényadatok.

Becslésünk szerint a teljes önkormányzati szektor bevételei az iskolaállamosítás hatásai nélkül 407 milliárd forinttal csökkennek, aminek indokai a következők:

A helyi iparűzési adóbevételek várhatóan 55 milliárd forinttal nőnek a tavaly elfogadott törvénymódosítás következtében, amely sávossá tette az adót, így a magasabb árbevételű vállalkozások a korábbinál kisebb összegben érvényesíthetik a levonható tételeket. Az átengedett bevételek összege jelentős mértékben csökkent. A személyi jövedelemadóból eddig 8%-ot hagyott az önkormányzatoknál a központi költségvetés, 2013-ban viszont 5% a központi költségvetésbe kerül, a maradék 3% pedig beépül az egyes támogatásokba. Ugyancsak elvonja a központi kormányzat az önkormányzatoknak átengedett illetékbevételeket, míg a gépjárműadó esetében az önkormányzatok részaránya 100%-ról 40%-ra csökken.

Az önkormányzat finanszírozási rendszerének átalakulásával a központi költségvetésben szereplő támogatási sorok is átalakultak, a fenti táblázatban a 2012-es szerkezethez igazítottuk a 2013-as költségvetés sorait. Megszűntek az „Önkormányzatok jövedelemdifferenciálódásának mérséklésére”, illetve a „Megyei önkormányzatok támogatására” vonatkozó sorok. A 2012-ben „Normatív hozzájárulások” című sornak a 2013-as költségvetésben két sort feleltettünk meg: „A helyi önkormányzatok működésének általános támogatása”-t, illetve „A települési önkormányzatok egyes köznevelési és gyermekétkeztetési feladatainak támogatása”-t. A csökkenés oka a közoktatási feladatok átadása, amelyeket 2013-tól kezdve a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ lát el. Ezen a jogcímen a pedagógusok bérére 251,3 milliárd, a szakmai dologi kiadások fedezetére 11,3 milliárd forintot csoportosított át másik fejezetbe a központi költségvetés. Ugyancsak a „Normatív támogatások”-at csökkenti, hogy 29,6 milliárd forint a Közigazgatási Minisztériumhoz került az okmányirodák kialakítására. Ezeket részben ellensúlyozza, hogy az önkormányzatok igazgatási, működési kiadásaira nyújtott támogatás összege viszont 32 milliárról 118-ra emelkedett. A 2012-es költségvetés „Fejezeti tartaléka” a „Helyi önkormányzatok kiegészítő támogatása” sor részévé vált, tehát gyakorlatilag ez a sor látja el a fejezeti tartalék funkcióját is.

A bevételi oldalon negatív kockázatként jelenik meg a közműadó. Az adóval terhelt cégek jelentős hányada önkormányzati tulajdonban van, így az adó révén csökkenhet az ezen vállalatok által fizetett osztalék, és így az önkormányzatok saját bevételei is.

Az önkormányzatok kiadásait az iskolák államosításán kívül két intézkedés érinti:

Az „Általános közszolgáltatások”-ra fordított kiadások becslésünk alapján legfeljebb 10 milliárd forinttal csökkenhetnek az okmányirodák központi működtetése miatt, igaz a Közigazgatási Minisztérium fejezetben ugyanezen célra csak 5 milliárd forint van előirányozva.

A szociális juttatások csökkenését két tényező magyarázza: a szociális és gyermekvédelmi intézményekre 56 milliárd forintot költhettek az önkormányzatok, a maradék 20 milliárd forintot pedig az egyes szociális juttatások Kincstárhoz átkerülő folyósítása okozza. Pozitív kockázatot jelent, hogy idén döntenek az önkormányzatok a járóbeteg-szakellátás központi kormányzatnak történő átadásáról, így egyes településeken ezen feladatokkal járó kiadások is a központi intézményfenntartóhoz kerülhetnek. Ennek összege azonban csekély maradhat, hiszen az ellátás működési költségeit döntő részben az OEP finanszírozta, az önkormányzatok a működéshez mindössze eseti támogatásokat nyújtottak, valamint a fenntartói költségeket vállalták. Az eddigi hírek alapján azonban nem várható, hogy jelentős létszámban mondanának le erről a feladatról az önkormányzatok.

Össességében azt mondhatjuk, hogy aggregált szinten legalább 316 milliárd forint nettó (!) kiadástól kell az önkormányzati szektornak megszabadulnia ahhoz, hogy az egyenlege ne romoljék.

A központi költségvetés eredetileg benyújtott változata még tartalmazta a kiadások funkcionális bontását. A kormány akkori becslése szerint a központi költségvetés kiadásai között 120 milliárd forinttal csökkent volna az előkészítő, az alap- és a középfokú oktatásra együttesen szánt összeg. Ebben természetesen az önkormányzatok oktatási támogatása és a központi közoktatási kiadások is benne vannak. Feltéve, hogy a csökkenés az óvodákat nem érintette volna, abból indulunk ki, hogy 120 milliárd forinttal csökkent volna a közoktatásra szánt összeg még mielőtt az iskolák államosításáról a döntés megszületett volna. A költségvetési parlamenti vitája során benyújtott módosító javaslatok (1) 197 milliárd forinttal csökkentették az önkormányzatok normatív támogatását és (2) előirányzatot állapítottak meg a Klebelsberg Intézményfenntartó Központnak, amely 411,9 milliárd forint támogatás mellett 35 milliárd forint saját bevételt feltételez. Ez azt jelenti, hogy a központi költségvetésből közoktatásra tervezett, saját bevétellel csökkentett nettó kiadások 215 milliárd forinttal növekednek.

A két oldalt összehasonlítva tehát azt mondhatjuk, hogy vagy az önkormányzatok mérlege romlik 100 milliárd forinttal, mert az iskolák államosítása kapcsán csak 215 milliárd forint kiadástól „sikerül megszabadulniuk”, vagy a közoktatásra jut 100 milliárd forinttal kevesebb, mint 2012-ben, vagy ezek valamilyen kombinációja valósul meg. Amíg nem tisztázódik a helyzet, addig csak annyit tudunk mondani, hogy kormányzati szektor szintjén 100 milliárd forint nagyságrendű a kockázat.

Az aggregált szintű alulfinanszírozáson túl további kockázatot jelent, ha a különféle önkormányzatok pénzügyi helyzetére az intézkedések nagyon eltérően hatnak, mivel nem lehet arra számítani, hogy a viszonylag kedvezőbb helyzetbe kerülő önkormányzatok meg fogják takarítani azt az összeget, amennyivel a központi kormányzat előbb-utóbb kénytelen lesz kiegészíteni a viszonylag rosszabb helyzetbe kerülő önkormányzatok támogatását. Fenti számításaink szerint valószínűleg a kisebb önkormányzatok kerülnek nehezebb anyagi helyzetbe az intézkedése együttes hatására. Erre abból következtetünk, hogy az iskolaállamosításon kívüli egyéb intézkedések közül azok, amelyek jellemzően a nagyobb településeket érintik, közel egyensúlyban vannak, míg azok, amelyek inkább a kisebbeket érintik, együttesen közel egyértelműen (100 milliárd forint nagyságrendben) a hiány növekedése irányába mutatnak. Ezt a hatást csökkentheti, hogy éppen a kisebb önkormányzatok adták át iskoláikat és szabadultak meg ezáltal attól a kiadástól, amellyel a költségekhez képest túl alacsonyan központi normatív támogatást eddig ki kellett egészíteniük ahhoz, hogy iskoláik működőképesek maradjanak. Mivel azonban ez a kiegészítés bizonyosan nem érte el a 100 milliárdos nagyságrendet, ezért a kisebb települések pénzügyi helyzete viszonylag rosszabb lesz. Ezzel szemben javíthatja a szóban forgó önkormányzatok helyzetét a felhalmozott adósságok központi átvállalása, de megfelelő jogszabály és központi költségvetési mozgástér hiányában egyelőre ezzel nem számolunk.

A hírek alapján számos formája felmerült már az oktatási kiadások tényleges csökkentésének (alaptanterven felüli tanórák finanszírozásának megszüntetése, gazdasági vezetők, könyvelők, számítógépes rendszergazdák státuszának megszüntetése, iskola-bezárások), de egyelőre nem látható, hogy ezekből mi tekinthető végleges döntésnek és mi az átszervezés átmeneti hatása, ezért nem tekintjük egyértelműen egyenlegrontó tételnek, és ezért kezeljük „csak” kockázatként. Szubjektív értékelésünk alapján 70 százalék valószínűséget tulajdonítunk annak, hogy a közoktatás

finanszírozási problémái miatt – a pedagógus életpálya bevezetésén túl – legalább 70 milliárd forinttal növekedni fog az államháztartás hiánya.

III. Az alappályához képest felmerülő egyéb kockázatok

Költségvetési technikai kivetítésünk változatlan szabályozás mellett, a rendelkezésre álló makrogazdasági tényadatok alapján mutatja be a költségvetési folyamatokat. Ehhez az alappályához képest mind a makrogazdasági környezetben, mind a szabályozásban bekövetkezhetnek eltérések, amelyek természetesen hatással lesznek a költségvetési folyamatokra is. Az alábbiakban sorra vesszük a különféle kockázatokat, röviden ismertetjük a kockázat forrását, a közvetlen költségvetési hatás nagyságát és a bekövetkezés valószínűségére adott szubjektív becslésünket. A számszerűsített hatásokat az 1. melléklet foglalja össze.

Járulékcsökkentő intézkedések hatékonysága

A külső tételek alakulásában szinte mindent érintő, általános kockázat a járulékcsökkentő program hatása. A rendelkezésre álló adatok alapján az eredetileg elgondolt célcsoportnak csak a harmada él az új adózási lehetőségekkel. Ez a KIVA esetében még alacsonyabb (kevesebb, mint 10 ezer átjelentkező a 130 ezer megcélzott vállalkozás közül) és idén érdemben nem is változhat, mivel bejelentkezni már csak 2014-től lehet, de a KATA hatálya alá év közben is át lehet jelentkezni. Ha esetleg egy kormányzati tájékoztatási kampány hatására, vagy más okból beindulna egy átjelentkezési hullám, akkor az jelentős, akár több tízmilliárdos bevételkiesést okozhatna a költségvetésben, viszont hosszabb távon pozitív makrogazdasági hatásokkal járna.

Összefüggésben a járulékcsökkentő intézkedésekkel, jelenleg nem számolunk az eva-bevételek nagymértékű csökkenésével. Az adóhivatal információi szerint összesen 15 ezer vállalkozás jelentkezett ki az eva-körből, ami forgalomarányosan is 15 százaléknak felel meg. Év közben további kijelentkezésre nincs lehetőség, tehát a KATA hatálya alá ebből a körből átjelentkezés nem várható.

Költségvetési kockázat szempontjából 10 százalék szubjektív valószínűséget tulajdonítunk annak az eseménynek, hogy annyian jelentkeznek át a KATA hatálya alá, ami 20 milliárd forint egyenlegromlást okoz.

Pénzügyi tranzakciós illeték eróziója

A pénzügyi tranzakciós illetékbevételeken belül – a kormányzati 80 milliárdos tervszámmal ellentétben – csak 30 milliárd kincstári körön belüli bevétellel számolunk, de az MNB becslései szerint ez a bevétel még kisebb, 20 milliárd forint, tehát a kockázat negatív irányú, értéke 10 milliárd forint, szubjektív valószínűsége 50 százalék.

Ezen felül kockázatot jelent, ha nemzetközi cégek az adó hatására külföldre telepítik pénzforgalmukat, de erre vonatkozóan még nem áll rendelkezésre adat. A kizárólag dél-amerikai példákban álló nemzetközi tapasztalatok szerint a banki tranzakciós adókból származó bevételek idővel minden esetben csökkenni kezdenek az elkerülő technikák terjedése miatt.

Kockázatnak tekintjük, hogy 2014-ben már érdemben, 10 százalékkal csökken a tranzakciós illeték alapja; a szubjektív valószínűség 50 százalék.

Minimálbér emelés átvállalása 11 ágazatban

A kormány, a szakszervezetek és a munkaadók között 2012. december 13-án (tehát két nappal a költségvetési törvény megszavazása után) született megállapodás alapján az állam tizenegy nehéz helyzetben lévő ágazatban fél évig átvállalja a minimálberek emelésének költségeit. Jogszabály hiányában az alappályában nem érvényesítettük, de a kormányzati becslések szerint ez 10 milliárd

forint kiesést jelent, várhatóan a járulékbévételekben. 90 százalék valószínűséget tulajdonítunk annak, hogy 2013-ban emiatt 10 milliárd forinttal csökkennek a költségvetési bevételek. 2014-ben hasonló hatással nem számolunk.

Online szerencsejátékok megadóztatása

Kihirdetett jogszabály hiányában a játékadó-bevételek között nem számoltunk az online szerencsejátékok esetleges megadóztatásának 10-30 milliárd forintos hatásával. 90 százalék valószínűséget tulajdonítunk annak, hogy 2014-ben 10 milliárd forint bevételre tud szert tenni az állam az online szerencsejátékok megadóztatásából. 50 százalék valószínűséget tulajdonítunk annak, hogy ilyen mértékű bevétel (időarányosan 5 milliárd forint) már 2013-ban keletkezik.

Családtámogatások

Saját becsléseink szerint a családtámogatási kiadások valószínűleg túl vannak tervezve mintegy 17 milliárd forinttal (3 százalék). Az eltérés nagy része annak tulajdonítható, hogy a kormány a születésszám további emelkedésére számít, annak ellenére, hogy a születésszám 2012 második félévében már stagnált. Amennyiben a születésszám ismét növekedésnek indul, az anyasági támogatás, a családi pótlék és a TGYÁS már 2013-ban, a GYED és a GYES inkább 2014-ben növekedhet. 3 százalékos születésszám emelkedésnek 30 százalék valószínűséget tulajdonítunk.

A telekom-szektor érintő adók miatti jogviták

Továbbra sem született ítélet a telekom cégeket 2010-2012 között terhelő ágazati különadó ügyében, ezért továbbra is fennáll az akár 180-200 milliárd forintot is elérő adó-visszatérítési kockázat. Összességében 50 százalék valószínűséget tulajdonítunk annak, hogy a bíróság a magyar államot az adó visszafizetésére kötelezi. Ezen belül 60 százalék valószínűséget tulajdonítunk annak, hogy az ítélet már 2013-ban megszületik, és 40 százalékot annak, hogy az ítéletre csak 2014-ben kerül sor.

Emellett a 2013-ban bevezetett távközlési adó ügyében is kötelezettségszegési eljárás indított az Európai Bizottság. A tét ebben az esetben nem egyszeri, hanem rendszeres, évi mintegy 40 milliárd forint. 50 százalék valószínűséget tulajdonítunk annak, hogy a bíróság az európai joggal ellentétesnek nyilvánítja és megszüntetni rendeli az adót, de ebből csak 20 százalék annak a szubjektív esélye, hogy az ítélet már 2013-ban megszületik.

Pénztárgépek online-bekötése

A technikai kivetítés szokásos módszertana szerint a jövőre vonatkozóan sem fehéredési sem feketedési hatással nem számolunk. Ennek megfelelően alappályánkon nem számolunk a pénztárgépek online bekötésének megvalósulásából származó többletbevétellel sem. Ez nagyrészt megmagyarázza a költségvetési törvényjavaslat és saját becslésünk közti 149 milliárd forintos eltérést, mivel a kormány éves szinten 95 milliárd forint többletbevételt remél a pénztárgépek bekötésétől és további 60 milliárd forintot egyéb „fehérítő-hatású” intézkedésektől.

A pénztárgépek adóhivatali online bekötése jelentős késében van az eredeti tervekhez képest és az sem valószínű, hogy az eredetileg elképzelt fehéredési hatást képes kiváltani. Ezzel szemben viszont a szükséges beruházások vagy a költségvetési kiadásokat, vagy a cégek adminisztratív terheit fogják növelni. Az áfa-bevételek számításakor fehéredési hatást nem veszünk figyelembe.

Megjegyezzük, hogy egyes elemzések szerint ezt a tételt kétszeresen számolják el, amikor külön az áfa-bevételek várható elmaradását és a külön a pénztárgépek NAV-hoz való

bekötésének elmaradását is feltüntetik a kockázatok között. Valójában, ha nem számolunk fehéredési hatással (mert pl. nem fogadjuk el a pénztárgépek bekötésének feltételezését), akkor az így kapott áfa-bevételi becsléshez képest a pénztárgépek bekötésének esetleges megvalósulása már pozitív kockázatként értelmezhető.

90 százalék valószínűséget tulajdonítunk annak, hogy 50 milliárd forinttal növelhetők az adóbevételek 2014-ban, és 50 százalék valószínűséget tulajdonítunk annak, hogy ekkora állami többletbevétel már 2013-ban realizálható.

E-útdíj bevezetése

Az elektronikus útdíj bevezetésére a 2013. évi költségvetés bruttó 42 milliárd forint beruházási költségkeretet tartalmaz, viszont feltételezi, hogy a bevételek 75 milliárddal javítják a költségvetési egyenleget a második félévben. Az elmúlt két hónap alatt kiderült, hogy az eredetileg elgondolt beruházás nem tud megvalósulni határidőre, ezért a kormány úgy döntött, hogy olyan „fapados” megoldást keres, amely képes biztosítani a 2013. évi elvárt egyenleghatás (33 milliárd forint) elérését. Mivel az ehhez szükséges részletes szabályozás még nem ismert két lehetőség merül fel. Vagy elfogadjuk, hogy a 2013. évi hatás nem tér el a tervektől, de akkor egy olyan beruházás valósul meg, ami ugyan lényegesen kisebb (5-10 milliárd forint) beruházási költséggel, de éves szinten is csak 80-90 milliárd forintos bevételt képes termelni a 2014-re tervezett 150 milliárd helyett, vagy feltesszük, hogy a középtávú tervek tarthatósága érdekében a kormány mégis meg kívánja valósítani az eredeti beruházást. Ebben az utóbbi esetben a 2013-as költségvetés egyenlege javul 33 milliárd forinttal, a 2014-es egyenleget viszont rontja egyrészt a beruházási költség (a sikertelen tender alapján bruttó 50 milliárd forint) és kiesik legalább a 2014. első félévi 75 milliárd forint tervezett bevétel. E két megoldás kombinálható is lenne, ha a kormány idén megvalósítaná a „fapados” változatot és jövőre üzemben tartaná addig, amíg működőképessé nem válik az eredeti elvárásoknak megfelelő rendszer. Ez a megoldás abból a szempontból is előnyös lehetne az állam számára, hogy a teljes beruházás csúszása esetén is csökkentené a bevételkiesést.

Az elektronikus útdíj bevezetési változatainak költségvetési hatása

Egyenlegváltozás az alappályához képest	2013	2014	2015	2016
"fapados" változat (2013. júliusi indulással)				
Eredeti beruházás elmaradása	42			
Eredeti bevételek elmaradása	-75	-150	-150	-150
Alacsonyabb (10 Mrd ft) beruházási költség	-10			
Évente csak 80 milliárd forint nettó bevétel	40	80	80	80
"fapados" változat hatása összesen	-3	-70	-70	-70
"eredeti" verzió (2014. júliusi teljes indulással)				
Beruházás elszámolása 2014-ben (min. 50 Mrd ft)	42	-50		
Bevételekiesés	-75	-75	0	0
"eredeti" változat hatása összesen	-33	-125	0	0
"kombinált" verzió (2014. júliusi teljes indulással)				
"Fapados" beruházás 2013-ban	-10			
"Fapados" bevétel	40	40		
Eredeti beruházás 2014-ben (min. 50 Mrd ft)	42	-50		
Eredeti bevétel kiesése	-75	-75		
"kombinált" változat hatása összesen	-3	-85	0	0

Mivel a 2013. február 13-án megjelent kormányhatározat csak a „fapados” verzió elindításáról rendelkezik, ezért ennek a megvalósulásával és költségvetési hatásaival számolunk.

30 százalék valószínűséget tulajdonítunk annak, hogy nem sikerül olyan megoldást bevezetni, amely biztosítani képes, hogy a 2013. évi költségvetési 33 milliárd forint nettó bevétel megjelenjen és 90 százalék valószínűséget tulajdonítunk annak, hogy 2014-ben a hivatalosan tervezett 150 milliárd forint nettó bevétel helyett csak 80 milliárd forint nettó bevétel keletkezik.

Természetesen ennél rosszabb forgatókönyv is elképzelhető, ha akár csúszik még a fapados beruházás is, akár a fapados megoldás nem képes kitermelni a 80 milliárd forint (üzemeltetési költséggel csökkentett) nettó bevételt.

Közüntézmények lejárt szállítói tartozásai

A közintézmények tartozása a 2012 eleji 35 milliárd forintról 2012 végére 67 milliárd forintra nőtt, amiből 57 milliárd a szállítókkal szemben áll fenn. A megemelkedett tartozásállomány kockázatot jelent, mivel a tervek szerint az Országgyűlés idén ülteti át a magyar jogrendbe a 30 napos fizetési határidőről szóló 7/2011 EU-s irányelvet. Kérdéses azonban a törvény betartatása, hiszen a jelenlegi szabályozás is a 30 napos fizetési határidőt célozza meg, de ennek kikényszerítésére nem tartalmaz megfelelő jogi eszközöket.

Az EU 7/2011 (február 16.) számú irányelve, amelyet a tagállamok saját jogrendszerükbe legkésőbb 2013. márciusig kötelesek átültetni, a 30 napos fizetési határidőt kívánja általánossá tenni. Mivel a szabályozás kiterjed az államokra is azokban az esetekben, amikor az államok vagy intézményeik árut vagy szolgáltatást vásárolnak vállalkozásoktól, ezért ha a magyar állam meg kíván felelni a jogszabály szellemének, kénytelen lesz a nem csak a lejárt tartozásait, hanem a 60 napnál hosszabb fizetési határidejű szerződéseit is leépíteni. Amennyiben erre a következő két évben sor kerül, akkor a költségvetési kiadások akár 100 milliárdos nagyságrenddel is növekedhetnek.

20 százalék valószínűséget tulajdonítunk annak, hogy a költségvetési szervek 2013 végére 50 százalékkal csökkentik a lejárt tartozásaik állományát. 30 százalék valószínűséget tulajdonítunk annak, hogy erre 2014-ben fog sor kerülni.

További rezsi-csökkentés

A kormány bejelentette, hogy 2013-ban és 2014-ben további hatósági árcsökkentéseket kíván jogszabály erejével kikényszeríteni a háztartásoknak közműszolgáltatást nyújtó ágazatokban. Amennyiben ez bekövetkezik, hasonló, de valamivel kisebb mértékű változásokra számíthatunk, mint az első ilyen intézkedés esetében:

- kisebb mértékű árszintcsökkenést okozhat, mivel nagyobb mértékű áthárításra kényszerülnek a közvetlenül érintett cégek
- a kisebb árcsökkentő hatás miatt kisebb reálfogyasztás-növekedés lehet a következmény
- a kisebb reálfogyasztás növekedés még kevésbé tudja kompenzálni a foglalkoztatásban és a beruházásban megjelenő növekedés-fékező hatást
- az önkormányzati tulajdonú közműcégek esetében a kormány az eddigieknél is nagyobb arányú, közvetlen ellentételezésre kényszerülhet

Amennyiben 2013. október 15-től a január 1-vel azonos méretű hatósági árcsökkentésre kerül sor, akkor a 2013. évi költségvetési egyenleg 3-5 milliárd forinttal, a 2014. évi egyenleg 25-30 milliárd forinttal javulhat. Természetesen ezek csak a rövid távú hatások, a beruházások elmaradása és a létszámcsökkentések miatt bekövetkező közép- és hosszú távú hatások ezeket több, mint ellentételezik, aminek következtében a költségvetési egyenlegre gyakorolt teljes hatás is negatívvá válik.

Pedagógus életpálya bevezetése

A hatályos köznevelési törvény 2013. szeptember 1-jétől bevezeti a pedagógus-életpálya modellt, és a legutóbbi hírek szerint ez életbe is lép, szemben a kormány tavaly októberi döntésével, amely 73 milliárd forint megtakarítást várt az intézkedés 2014. január 1-re történő elhalasztásától.¹ Az októberi döntés megváltoztatása miatt a központi költségvetés kiadásai 73 milliárd forinttal emelkedhetnek. Éves szinten 220 milliárd forint a bruttó kiadás, ami tehát 2013 után jelenik meg. Figyelembe véve a költségvetési szektorban a munkajövedelmek 48,5 százalék adótartalmát 2013-ban 38, a további években évente 113 milliárd forint az egyenleghatás.

70 százalék valószínűséget tulajdonítunk annak, hogy a pedagógus életpályamodell a kihirdetett törvénynek megfelelően már 2013. szeptemberben hatályba lép és csak 10 százalék valószínűséget tulajdonítunk annak, hogy még 2014. január 1-jén sem lép hatályba.

Felsőoktatás támogatásnövelése

A költségvetési törvény megszavazása után, 2012. december 21-én a felsőoktatás átalakítása kapcsán felmerült többletköltségek fedezetére 20-30 milliárd forint többlettámogatás folyósítását jelentette

¹ Napi.hu: Bruttó 200 ezret kapnának a kezdő tanárok (bővített), URL: http://www.napi.hu/magyar_gazdasag/brutto_200_ezret_kapnanak_a_kezdo_tanarok_bovitett_544726.html, illetve Magyarország Kormánya: Jelentés a Gazdasági és Pénzügyminiszterek Tanácsa által 2012. március 13-án a túlzott hiány eljárás keretében kiadott ajánlás megvalósítása érdekében hozott intézkedésekről, 2012. október, URL: http://www.kormany.hu/download/5/8f/a0000/edp%20progress%20report%20201210_hu.pdf

be a nemzetgazdasági miniszter. Bár a nyilatkozat szerint a kiadás forrása az általános tartalék, tartalmilag a tétel egyenlegrontó többletkiadásnak tekinthető.

Az NGM-ből származó hírek ellentmondva az Emberi Erőforrás Minisztérium közleménye szerint a szóban forgó többletforrást az elfogadott költségvetés már tartalmazza, ami csökkenti, de nem szünteti meg annak valószínűségét, hogy valamilyen formában és címen ténylegesen sor fog kerülni a 20-30 milliárdos többlettámogatás folyósítására. A 25 milliárd forintos többlettámogatás kifizetésének 50 százalék szubjektív valószínűséget tulajdonítunk.

E.On gázüzletágának megvásárlása

Bár a végleges szerződés megkötésére még nem került sor, a hírek szerint az MVM 350 milliárd forintért megvásárolja az E.On gáztározóit is tartalmazó cégeket. Mivel a szóban forgó cégek piaci információk szerint nyereséget eddig sem termeltek, ezért a vételár kifizetéséhez felvett hitel kamatával az MVM eredménye, és így osztalékfizető képessége csökken. Jegybanki kamatlábbal számolva a hatás 19 milliárd forint. Mivel a 2013. évi költségvetési törvényjavaslat szerint a kormány 10 milliárd forint osztalékbevéttel számolt az MVM-től ezért ezt tekintjük 2014. évi hatásnak és 50 százalék valószínűséget tulajdonítunk annak, hogy az MVM-től 2014-ben az állam 10 milliárd forinttal kisebb osztalékot tud csak elvonni. (A 2013. évi osztalékbevételek valójában a 2012. évi eredmény alapján keletkezik, tehát az E.On gázüzletág megvásárlása a 2013. évi osztalékbevételekre nem feltétlenül kell, hogy hatással legyen.)

Bár az MVM eddig nyereséges volt, és a 100 százalékos állami tulajdon ellenére nem része statisztikai értelemben vett kormányzati szektornak, maga az ügylet, az E.On leánycégek megvásárlása kerülhet eltérő statisztikai megítélés alá, vagyis az ügylet költsége minősülhet kormányzati kiadásnak, mivel

1. A megvásárolt cégek évek óta veszteségesek voltak
2. A megvásárlásról a döntést nem az MVM managementje hozta meg üzleti profit megfontolások alapján, hanem a kormány, nyíltan (gazdaság)politikai megfontolások alapján
3. A megvásárolt cégekből az MVM-nek nyilvánvalóan nem keletkezik olyan bevétele, amely alapot adhatna a vásárláshoz felvett hitel kamatának és tőkéjének törlesztésére
4. A vásárlás következtében az MVM nyeresége és így közvetve az állam osztalékbevétele csökkenni fog

A maastrichti hiányt az ügylet teljes értéke 2013-ban rontja, amennyiben az Eurostat az ügyletet kormányzati kiadásként számolja el. Ennek a lehetőségnek 20 százalék valószínűséget tulajdonítunk.

Járóbeteg-szakellátás intézményeinek átvétele

Egy 2012. december 17-én elfogadott (CCXII. számú) törvény alapján az önkormányzatoknak lehetőségük van arra, hogy május 1-jétől átadják az államnak a járóbeteg szakellátás nem megyei fenntartású intézményeit is. (A megyei intézményeket az állam már 2012-ben átvette.) A szóban forgó intézményekre a TB 2012-ben 28,3 milliárd forintot költött, amit egy ÁSZ-vizsgálat szerint az önkormányzatok néhány milliárd forinttal már 2003-ban is kénytelenek voltak kiegészíteni. A kiegészítés összege az azóta eltelt időben valószínűleg nem csökkent. Ha ezeket az intézményeket az önkormányzatok átadják a központnak, akkor ennek a néhány milliárd forintos kiegészítésnek a mértékével az egyenlegük javulhat, míg a központ egyenlege – intézkedések hiányában – ugyanennyivel romlik. 30 százalék valószínűséget tulajdonítunk annak, hogy a központ kénytelen lesz

5 milliárd forinttal növelni az átvett intézmények költségvetési támogatását és hogy az önkormányzati szektor egyenlege ennek ellenére nem fog 5 milliárd forinttal javulni.

MNB veszteségtérítés

Az MNB veszteségének legfőbb oka, hogy a nála elhelyezett egynapos és kéthetes banki betétek után lényegesen magasabb kamatot kell fizetnie, mint amekkora kamatbevétel el tud érni a devizatartalék likvid eszközökbe fektetésével. Az alapkamat csökkentése ezt a veszteséget mérsékli, de természetesen az alapkamat meghatározásakor a monetáris tanácsnak nem az MNB eredményét, hanem az inflációs cél elérését kell szem előtt tartania. 2013. január végén 4600 milliárd forint volt azoknak az MNB-forrásoknak az értéke, amelyek hozama közvetlenül a jegybanki alapkamattól függ. Az alapkamat egy százalékpontos változása ennek alapján éves szinten 46 milliárd forinttal változtatja az MNB kamat-eredményét. 30 százalék valószínűséget tulajdonítunk annak, hogy az alappályához képest 1 százalékkal emelkedik jegybanki alapkamat 2013. évi átlagos mértéke. Az alappályánál alacsonyabb forint kamatlábak kialakulásának nem látjuk esélyét, mivel az euró kamatlábak további csökkentésére nincs mód, Magyarország kockázati felára pedig a 2014-es választások közeledtével nem valószínű, hogy csökkenne.

Kamatkiadások

Amennyiben a piaci forint kamatlábak 1 százalékponttal megemelkednek, akkor a fokozatos átárazódás miatt 2013-ban az eredményszemléletű kamatkiadások 20 milliárd forinttal nőhetnek. Ha ez bekövetkezik, akkor a fokozatos átárazódás miatt 2014-ben már 70 milliárd forint a kamatkiadások növekedése az alappályához képest, amit tetéz az MNB veszteségtérítésének növekménye.

Mellékletek

A külső bevételek 2013. évi várható pénzforgalmi értéke

Költségvetési tétel	2012	Törvény	kfib	Eltérés
Gazdálkodó szervezetek befizetései				
Társasági adó	342,3	320,8	308,2	-12,6
Hitelintézeti járadék	9,7	37,4	37,0	-0,4
Pénzügyi szervezetek különadója	84,9	144,0	144,0	0,0
Pénzügyi tranzakciós illeték	0,0	301,1	251,9	-49,2
Biztosítási adó	0,0	27,5	29,4	1,9
Távközlési adó	12,2	44,0	37,0	-7,0
Egyes ágazatokat terhelő különadó	164,7	5,0	3,3	-1,7
Cégautóadó	32,3	39,0	34,4	-4,6
Energiaellátók jövedelemadója	5,6	80,0	40,2	-39,8
Egyszerűsített vállalkozói adó	146,5	108,1	109,7	1,6
Kisvállalati adó		130,2	48,8	-81,4
Kisadózók tételes adója		74,3	49,0	-25,3
Közmű adó		60,0	45,0	-15,0
Energiaadó	16,9	17,5	17,4	-0,1
Környezetterhelési díj	7,3	8,5	6,9	-1,6
Környezetvédelmi termékdíj	51,2	60,0	51,0	-9,0
Bányajáradék	103,6	95,0	100,1	5,1
Innovációs járulék	58,1	53,0	62,8	9,8
Egyéb befizetések	33,0	33,5	34,0	0,5
Egyéb központosított bevételek (csak külső!)	58,1	51,0	38,8	-12,2
Fogyasztáshoz kapcsolt adók				
Általános forgalmi adó	2 747,0	2953,2	2804,6	-148,6
Jövedéki adó	929,4	947,1	958,3	11,2
Játékadó	52,4	47,0	26,1	-20,9
Játékadó bevétel 5-ös lottóból	12,5	11,0	13,1	2,1
Regisztrációs adó	13,7	14,0	12,6	-1,4
Gépjárműadó	24,9	44,1	41,9	-2,2
Népegészségügyi termékdíj	20,1	21,2	20,3	-0,9
Baleseti adó	25,2	24,0	27,3	3,3
Lakosság befizetései				
Személyi jövedelemadó (különadóval és önkormányzati résszel együtt)	1 550,6	1501,6	1514,1	12,5
Adóbefizetések	0,2	0,2	0,2	0,0
Illeték befizetések	99,7	111,0	95,1	-15,9
M.személyek jogviszony megszűnésével kapcs. különadó	0,0	0,9	0,0	-0,9
Vám- és cukorágazati hozzájárulás beszedési költség megtérítése	9,2	9,6	9,3	-0,3
Munkát terhelő járulékok				
Munkáltatói és biztosított járulék (NyAlap, EAlap és MPA) és EHO	3 625,3	3531,2	3601,7	70,5
Rehabilitációs hozzájárulás	62,7	65,0	64,0	-1,0
Szakképzési hozzájárulás	78,7	54,8	80,7	25,9
TB-alapok egyéb külső járulékbefizetései	39,2	22,9	21,8	-1,2
Bérgarancia támogatások törlesztése	0,8	1,0	0,9	-0,1
Külső bevételek összesen	10 417,9	11 049,7	10 740,9	-308,8

A külső kiadások és a külső egyenleg 2013. évi várható pénzforgalmi értéke

Költségvetési tétel	2012	Törvény	kfib	Eltérés
Nyugellátások	3284,4	3462,4	3460,7	-1,7
Családi támogatások				
Családi pótlék	344,9	349,0	346,4	-2,6
Anyasági ellátás	5,6	5,5	5,6	0,1
Apákat megillető munkaidő kedvezmény megtérítése	1,7	2,5	1,7	-0,7
TGYÁS	36,4	40,2	37,5	-2,6
GYED	84,0	95,4	89,4	-6,0
GYES	61,5	64,8	60,5	-4,3
GYET	13,0	14,1	13,1	-1,0
Szociális juttatások				
Passzív ellátások	65,0	59,0	66,2	7,2
Bérgarancia kifizetések	6,6	6,0	6,1	0,1
Táppénz	56,5	61,5	58,3	-3,2
Vakok és fogyatékosok ellátásai	30,5	30,7	30,5	-0,2
Egyéb külső kiadások				
Hozzájárulás az EU költségvetéséhez	234,9	277,0	268,9	-8,1
MNB veszteségtérítés	0,0	0,0	0,0	0,0
Külső kiadások összesen	4 225,0	4 468,0	4 445,0	-23,1
Külső tételek egyenlege	6 192,9	6687,7	6265,9	-285,8

A nem makrogazdasági eredetű költségvetési kockázatok összege és szubjektív valószínűsége

	2013		2014	
	Egyenleghatás az alappályához képest	Szubjektív valószínűség	Egyenleghatás az alappályához képest	Szubjektív valószínűség
Járlékcsökkenítő intézkedések hatékonysága	-20	10%	-20	10%
További rezi-csökkentés	4	70%	30	70%
Pénzügyi tranzakciós illeték	-10	50%	-30	50%
Minimálbér-emelés átvállalása 11 ágazatban	-10	90%		
Online szerencsejáték megadóztatása	5	50%	10	90%
Családtámogatások növekedése a születésszám miatt	-3	30%	-5	30%
Távközlési adó bírósági eljárása	-200	30%	-200	20%
Távközlési adó kötelezettségszegési eljárása	-40	20%	-40	50%
Pénztárgépek online-bekötése	50	50%	50	90%
E-útdíj bevezetése	-33	30%	-70	90%
Közintézmények lejárt szállítói tartozásai	-28	20%	-28	30%
Pedagógus életpálya 2013 szeptemberi bevezetése	-38	70%	-113	90%
Felsőoktatás támogatásnövelése	-25	50%	-25	50%
E.On gázüzletág miatt kieső MVM-osztalék			-10	90%
E.On gázüzletágának megvásárlása kormányzati kiadás	-340	20%		
Járóbeteg-szakellátás intézményeinek átvétele	-5	30%	-5	30%
Kamatlábak 1 százalékpontos emelkedése 2013-ban	-45	30%	-135	30%
Kamatlábak 1 százalékpontos emelkedése 2014-ben			-46	20%
Közoktatási intézmények államosítása	-70	70%	-70	70%
Egyenleghatás névértéken	-808		-707	
Valószínűségekkel súlyozott hatás	-241		-298	

Felhasznált online-tartalmak

<http://www.oecd-ilibrary.org/docserver/download/5f9nfp2b9ff6.pdf?expires=1360750775&id=id&accname=guest&checksum=2706B8EB708FE60F0C6A6DB6F046189C>

http://index.hu/gazdasag/2013/01/24/brusszel_eljarast_inditott_a_telefonado_miatt/

http://index.hu/gazdasag/2013/01/23/csuszik_matolcsy_95_milliardja/

http://www.portfolio.hu/vallalatok/husvetra_biztosan_nem_lesz_penztargetpcse.178667.html

http://index.hu/gazdasag/2013/01/24/igy_veszi_kezbe_a_kormany_az_e-utdij_ugyet/

http://www.portfolio.hu/vallalatok/e-utdij_lesz_kozbeszerzes.178770.html

http://index.hu/gazdasag/2013/01/25/megduplazodott_a_kozintezmenyek_tartozasa/

http://www.kormany.hu/download/2/26/c0000/egyes_torvenyeknek_a_kesedelmes_fizetessekkel_osszefuggo_jogharmonizacios_celu_modositasarol.pdf#!DocumentBrowse

http://www.napi.hu/magyar_gazdasag/igy_csokkenhet_tovabb_a_rezsi.544142.html

http://mno.hu/hirtv_gazdasagi_hirei/a-kozmuadobol-kompenzalhatjak-az-onkormanyzati-cegeket-1137966

http://index.hu/gazdasag/2012/12/21/matolcsy_jonnek_a_jobb_idok/

<http://privatbankar.hu/karrier/hoffmann-a-zarolasokat-mindenki-tulelte-jon-a-kompenzacio-254646>

<http://www.kormany.hu/hu/emberi-eroforrasok-miniszteriuma/oktatasert-felelos-allamtitkarsag/hirek/23-milliard-forinttal-tobb-a-felsooktatásra>

<http://www.kormany.hu/hu/emberi-eroforrasok-miniszteriuma/oktatasert-felelos-allamtitkarsag/hirek/kisegitjuk-a-bajba-jutott-felsooktatasi-intezmenyeket>

http://index.hu/gazdasag/2013/01/21/koltsegvetesi_kockazatok/

<http://www.origo.hu/gazdasag/gazdasag-plusz/20130118-maris-elesednek-a-koltsegvetesi-bombak.html>

<http://vallalkozoi.negyed.hu/vnegyed/20130123-a-tervezettnel-35-szazalekkal-kevesebb-eva-folyt-be-2012ben.html>

http://www.penzcentrum.hu/vasarlas/folytatodik_a_vaklicit_a_patikakban_szazezreket_erint.1035323.html

http://www.portfolio.hu/gazdasag/adozas/lephetnek_meg_at_szazezrek_a_ket_uj_adoba.178348.html

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_irom.irom_adat?p_ckl=39&p_izon=9065

<http://www.origo.hu/gazdasag/20130129-mar-dolgozik-a-kormany-az-ujabb-rezsicsokkentesen.html>

<http://index.hu/gazdasag/2012/12/12/e.on/>

<http://privatbankar.hu/kkv/olcsobban-vasarolhat-gazcegeket-az-allam-254390>

http://www.portfolio.hu/vallalatok/energia/eon-ugy_elokerult_egy_plusz_90_milliardos_tetel.179518.html